

SUMMERY:

We visited a football match and we enjoyed it without violence

The world's football organisation try in several ways to lower racism in football stadiums, but the fans opinion is, that the wide media coverage is the real reason, giving a wrong magnified picture instead of the real one. We visited a football event and we interviewed fans about racism, and tried to figure out who is truly responsible and what is behind the violent shouts and enormous rage.

REPORT:

Focimeccsen jártunk, szurkoltunk, és nem vandáلكodtunk

A világ futbollszervezetei évek óta folytatnak médiapropagandát a lelátókon előforduló rasszista viselkedés visszaszorítása ellen, a szurkolók szerint viszont épp a nagy nyilvánosság az, ami túldimenzionálja a bekiabálásokat.

„A média gyártja a botrányt” – vélekedett Szendrei Zsolt Károly a Ferencvárosi Torna Club szurkolóból lett ceremóniamestere, aki maga is kulcsszereplő a lelátókról történő bekiabálások kezelésében. „Az hogy egy-két ember kiabál valamit, az nem jelenti azt, hogy az az egész ország véleményével egyenlő” – mondta Szendrei.

A FIFA évek óta különféle kezdeményezésekkel próbál tenni a sporton belüli rasszizmus visszaszorítására. A „Mondj nemet a rasszizmusra” (Say No to Racism) és az UEFA „Tiszteld a sokszínűséget” (Respect Diversity) kampányával próbál hatni a szurkolói csoportokra kisebb-nagyobb sikerrel: a legutóbbi, világsajtót is bejárt eset 2012 júniusában történt, amikor az egyik horvát szurkoló banánnal dobta meg az ellenfél, olasz válogatott színesbőrű játékost, Mario Balotellit.

Rasszista, uszító bekiabálások esetén a klubot sújtó pénzbüntetésen túl az UEFA a játékvezetők kezébe adta a döntést: ha a bíró úgy ítéli meg, rövid időre félbeszakíthatja, de akár le is fújhatja az adott mérkőzést. Az egyik ilyen eset 2004-ben a Den Haag-PSV Eindhoven mérkőzés volt a holland labdarúgó-bajnokság 8. fordulójában. A meccs a 80. percben szakadt félbe a sértő szurkolói megnyilvánulások miatt, de 2006-ban a Wisla Krakkó-Blackburn Rovers találkozót is hasonló okok miatt fejezték be idő előtt. Az interneten megjelent hírek szerint azonban csak ritkán alkalmazzák ezt a szankciót.

Tájékoztatók

Az egyik szurkoló szerint a médiában gyakran „túl nagy feneket kerítenek” néhány megnyilvánulásnak és épp ez erősíti fel a rasszizmus jelenlétét: „mindenki mondott már olyasmit dühében, amit nem úgy gondolt” – mondta. A fradimob.hu írása szerint „a csapatukat buzdító csoportoknak van egy olyan fegyver a kezükben,” mely épp az őket nemkívánatosnak mondó embereknek köszönhető, a média. Ahogy a blog fogalmaz, „olyan

mérkőzést még nem lehetett látni, ahol az első perctől az utolsóig csak a gyepre felfestett határvonalakon belül maradt volna a kamera fókusza. Ezáltal látszódnak a szurkolói csoportok is, akik ezt a lehetőséget kihasználva különböző üzeneteket tartalmazó koreográfiákat hajtanak végre, nem kímélve az aktuálpolitikát sem. Ezek az üzenetek pedig többnyire olyan információkat tartalmaznak, amelyekről egyáltalán nem, vagy elferdítve szerez tudomást a társadalom.” A neve elhallgatását kérő ultra szerint a legnagyobb probléma, hogy a szurkolókat bűnözőként beállítók tájékozatlanok ezzel a szubkultúrával kapcsolatban.

A Magyar Labdarúgó Szövetség minden évben megtartja a „Fair Play” napját, melyen a csapatkapitányok fogadalmat tesznek a tiszta játékra, illetve a szurkolóknak is felhívják a figyelmét arra, hogy a lelátón a fair play szabályainak megfelelően viselkedjenek. „Vannak különféle praktikák arra, hogy a dühös szurkolókat kizökkentse az ember, például énekléssel” – magyarázta a Fradi ceremóniamestere.

Nincs hatékony szabályozás

Nem csak az NB 1-es meccseken fordul elő, hogy egy szurkoló nem bír az indulataival: „Gyöngyöspásztón voltam egy olyan mérkőzésen, ahol a pásztóiak közül egy idős bácsi cifra kifejezések közepette behajította az esernyőjét a pályára” – mesélte az egykori szurkoló. „Akik eljönnek egy mérkőzésre, egész héten gyűjtik magukba a feszültséget és itt robban ki belőlük. Az izgalom miatt előfordulnak különféle bekiabálások” – vélekedett Szendrei, aki szerint ez csupán vélemény nyilvánítás, nem rasszista megnyilvánulás.

Borbély Zoltán, a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) jogi és sajtóiroda vezetője úgy látja, a magyar jogrendszerben „a vélemény nyilvánítás szabadsága sokkal erősebb mint az emberi méltóság.” A jogász szerint a sporteseményeken visszaszorulni látszik a fizikai agresszió, azonban a verbális erőszak ellen egyelőre nem született hatékony szabályozás, Magyarországon, a törvény szerint ugyanis csak akkor kezdeményezhető eljárás, ha a gyalázkodás gyűlöltre ingerel. A szakember szerint az utolsó nagy port kavart botrány a 2010-es Újpest-Ferencváros mérkőzés után volt, akkor tizennyolc embert állítottak elő garázdaság miatt, azóta viszont nem volt nagyobb rendbontás sporteseményen.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) közleménye szerint a futball mérkőzések tekintetében az esemény ideje alatt a rendezvény helyszínéül szolgáló stadion területén a rend fenntartásáról elsősorban a rendezvény szervezőjének kell gondoskodnia. A közlemény úgy fogalmaz: „alapesetben a rendezvény helyszínére kizárólag olyan molinókat, zászlókat vihetnek be a résztvevők, amelyet a rendezők és az MLSZ- jóváhagyott. Amennyiben mégis feltűnik egy kérdéses zászló, vagy molinó a szurkolói tömegben, akkor a rendező felszólítja a szurkolót a zászló eltávolítására, viszont, ha a molinó tartalma önmagában valamely bűncselekményt vagy szabálysértést valósít meg a rendőrnek intézkedési kötelezettsége van.

A BRFK szerint általánosságban elmondható, hogy a sportrendezvények lezajlása alatt a rendezvény szervezője házirendben szabályozza az elvárt magatartást, a nemkívánatos jelzők bekiabálásának sportszerűtlenségéről pedig az MLSZ dönt.

A szövetség szerint az erőszak visszaszorításában nagy szerepe van a szurkolói anonimitás felszámolásának. Első lépésként a szövetség az Üllői úti stadionban már a 2009/2010-es szezonban bevezette az úgynevezett szurkolói kártyát. A jelenlegi tapasztalat azt mutatja, hogy a kártyát személyazonosító okmány ellenében körülbelül két perces ügyintézés alatt, ingyenesen, akár közvetlenül a mérkőzések előtt is ki lehet váltani. Az intézkedés bevezetését

korábban azzal indokolta a Labdarúgó Szövetség, hogy ezzel ki tudják szűrni a „balhész” szurkolókat, ezen kívül a stadionokba rövid időn belül arcfelismerő kamerarendszer telepítését is tervezik.

Modern gladiátorok

A rivális szurkolók megtalálták a módját annak, hogyan küzdjenek meg egymással úgy, hogy a „civiliek” testi épségét ne veszélyeztessék. Előre megbeszéltek, lakott területektől távol eső helyszínen, azonos létszámmal, segédeszközök nélkül csapnak össze a rivális táborok. A szabályok szerint a harcképtelenné váló, vagy küzdelmet feladó drukkert már nem szabad támadni. Az ütközet az egyik csoport tagjainak védtelenné válásáig vagy éppen megfutamodásáig tart. A Magyarországon még gyerekcipőben járó megbeszéltek boksz, eredeti nevén az *ustawka* a futballhuliganizmus modern változata. A kilencvenes évek közepén terjedt el Európa több országában, is.